

Porcellio laevis (Latreille)

In tegenstelling tot de voorgaande soorten, die slechts van zeer geringe afmeting zijn, heeft *Porcellio laevis* het uiterlijk van een gewone keldermot. Hij behoort evenals de meest algemene Nederlandse pissebed *Porcellio scaber* Latreille tot de familie der Porcellionidae. De dieren worden tot 18 mm lang.

Van deze derde soort werd tot nu toe slechts één exemplaar gevonden en wel tijdens de derde excursie. Het werd aangetroffen in het Noordelijke gangenstelsel dicht bij de ingang.

Porcellio laevis is oorspronkelijk waarschijnlijk een bewoner van het Middellandse Zee gebied, maar nu is zij over vrijwel de gehele wereld verspreid. Hoewel de soort in Europa voorkomt tot in Denemarken en Zweden, is zij een zuidelijke vorm, die in het noordelijk gedeelte van haar verspreidingsgebied veel zeldzamer is dan in het zuidelijke. Dit is ook waarschijnlijk de reden waarom zij tot nu toe nog niet in ons land is aangetroffen.

Het voorkomen van *Porcellio laevis* in grotten is slechts toevallig, zij wordt meestal aangetroffen bij huizen, in warme kelders en ook in kassen. In de gangen van de St. Pietersberg en de groeve bij het kasteel Neercanne werden bovendien nog drie andere soorten Isopoda aangetroffen, n.l. *Porcellio scaber* Latreille in het Noordelijke gangenstelsel en in het stelsel Zonneberg, *Porcellio dilatatus* Brandt in de groeve van het kasteel Neercanne en *Porcellionides pruinosus* Brandt in het stelsel Slavante. De meeste hiervan werden dicht bij de ingang aangetroffen en zijn waarschijnlijk slechts toevallig in de grotten geraakt, ook is het mogelijk dat de dieren met mest, stro e.d. de grotten zijn binnengebracht. Tot nu toe zijn uit de Nederlandse grotten nog geen pissebedden vermeld.

NOG EEN NIEUWE NOCTUIDE VOOR NEDERLAND.

Mocht ik op de vergadering voor Entomologen melding maken van de vangst van een nieuwe *Lymantriide*: *Laelia coenosa* Hb. te Swalmen, thans kan ik de vangst vermelden van *Sedine (Simyra) buettneri* Hering eveneens gevangen te Swalmen. De heer Gorter en ondergetekende vingen elk een exemplaar op licht,

op 24 Sept. l.l. Deze soort werd in ons land niet verwacht.

Volgens Spuler en Berge werd deze vlinder in het midden der vorige eeuw bij Stettin gevangen. Sindsdien is zij slechts uit Zuid-Rusland bekend. Volgens Lempke echter is zij de laatste jaren ook dichterbij gevangen. De rups is nog onbekend.

E. LÜCKER, Roermond.

AANTEKENINGEN OVER DE HAMSTER

door

A. M. HUSSON, S.C.J.

(Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden)

In het onlangs verschenen deel van de „Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg” (Reeks II, 1949) treft men een artikel aan over het voorkomen van de hamster, *Cricetus cricetus* (L.), in Nederland. Dit onderzoek werd verricht naar aanleiding van een studie over de systematische waarde van het door N e h r i n g beschreven geographische ras *canescens*, dat ten Westen van de Rijn voorkomt. De bestudering van de hamster-literatuur bracht mij in aanraking met gegevens over de woningbouw van de beruchte graanrover. E i s e n t r a u t (1928) is de eerste geweest, die uitvoerig over de hamsterwoning schreef. Hoewel ook bij oudere auteurs, in het bijzonder bij S u l z e r (1774, pp. 110—123), vele gegevens hierover te vinden zijn, ontbrak tot dan toe een meer gedetailleerde studie. Tevens geeft E i s e n t r a u t verschillende tekeningen, die de hamsterwoning aanschouwelijk voorstellen. Zijn methode van afbeelden is door andere onderzoekers, b.v. D u p o n d (1932), D u k e l s k a j a & S t e p a n o v a (1932, p. 57, fig. 1) en D i d i e r & M a t h i a s (1936), overgenomen. In het werk van I j s s e l i n g & S c h e y g r o n d (1943, p. 254, fig. 138) worden enkele tekeningen uit de studie van E i s e n t r a u t op kleine schaal weergegeven.

Men zou dus veronderstellen dat de bouw van een hamsterwoning geen moeilijkheden meer voor de aandachtige lezer kan opleveren. Dit is echter niet het geval. Immers de tekeningen van E i s e n t r a u t zijn niets anders dan projecties van de woning, waarin met een cirkeltje is aangegeven het punt van waaruit een gang loodrecht naar boven voert, en met een ellips het punt van waar een gang schuin